

«Бекітемін»

Мектеп директоры

Базарбаева А.С.

« » қаңтар күні 2025 ж.

«Келісемін»

Оқу ісінің меңгерушісі

Аймагова Б.К.

« 29 » тамыз 2025 ж.

ӘБ отырысында қаралды

ӘБ жетекшісі

Шорабекова Г.С.

« 29 » тамыз 2025 ж.

Күнтізбелік-тақырыптық жоспар 2025-2026 оқу жылы

Сынып: 3-4

Пән мұғалімі: Аймагова Б.

Түсінік хат

Жан-жақты ойлау қабілеті жетілген, шығармашыл тұлға – қоғам мен ұстаздың басты жетістігі. Шығармашылық – жаңа нәрсе ойлап табуға бағытталған қабілеттер деңгейі. Бұдан біз «шығармашылық» ұғымының негізгі белгісі «жаңалық» болғанымен, ондағы тұлғаның, адамзаттың, қоғамның дамуына әсер ететін ерекше күштің бар екені байқамаймыз. Шығармашылық қабілет деген не? Қабілеттердің шығармашылық деңгейге көтерілуі неге байланысты деген сұрақтар әрбір ұстазды мазалайды деп ойлаймыз. Шығармашылық – адамның іс-әрекетінің түрі. Бастауыш сынып оқушыларының қабілеттері 2 түрлі әрекетте дамиды. Есептер оқушыларды табандылыққа, әр есепке ғылыми тұрғыдан қарап, анализ жасай білуге, есепті өзгеше, ерекше тәсілдермен шығаруға үйретеді.

Элективті курс сабақтарында орындалатын тапсырмалар оқу-әдістемелік желінің негізгі бағыттары бойынша құрастырылған. Ойындар, сөзжұмбақтар, сиқырлы шаршылар, мүмкіндігінше, оқушының қызығушылығын арттыру мақсатында құрылған. Жекелеген оқушылармен де, жалпы сыныппен, топпен, жұппен де жұмыс түрлерін түрлендіруге болады. Мұндай сабақтардың білімділік сапасын, оқушылардың білім, білік, дағдыларын қалыптастыруда тиімділігі өте зор. Қазіргі жаһандану дәуіріне сай біздің қоғамға қалыптан тыс ойлай алатын, шұғыл шешімдер қабылдай білетін, белсенді, шығармашыл адамдар қажет. Сондықтан сабақтарда тек білімдік мақсаттарды шешіп қоймай, балалардың даралық қасиеттерін, қабілеттерін дамытудың жолдарын қарастырған жөн. Ол үшін сабақтарда түрлі қызықты ойындар, ойын-есептер, шығармашылық-тапсырмалар, логикалық жаттығуларды пайдаланып қана қоймай, есептер мен ребустар құрастыруды үйретудің мәні зор.

Осы көмекші құралда бастауыш мектепте оқытылатын пәндердің бағдарламаларының тарауларына сәйкес қызықты материалдар жинақталған. Бастауыш сынып оқушыларына жұмбақтар, ребустар, логикалық тапсырмалар, шытырман есептер, оқиғаның себебін анықтауға арналған қызықты мәтіндер, көңілді жаттығулар, математика және тіл дамыту сабақтарында шығармашылық процесті менгеруіне, ойын, тілін дамытуға көмегін тигізеді деп есептейміз.

Жалпы, бұл курс оқушыларды сауаттылыққа үйретіп, олардың логикалық және танымдық, шығармашылық қабілетін арттырады, кез-келген жағдаяттан қисынын тауып шығуға баулиды, есептер мен ребустар құрастыруға үйретеді.

«Математика және логика» элективті курсының мақсаты мен күтілетін нәтижелері:

Математикалық сауаттылық қазақтың қарапайым қара есептерін білуден, меңгеруден басталады. Мұғалім пәнге қызықтыра отырып, баланың математикалық әлемін қалыптастырады, есептерді шығарумен қатар, ребустар, қарапайым есептер құрастыруға жетелеуге болады. Бұл оқушының математикаға өзгеше көзқараспен қарауына қол жеткізеді.

Педагогика саласында үлкен еңбек сіңірген ғалымдар баланың шығармашылық, логикалық тапсырмаларды еркін меңгеруі үшін мына төмендегі шарттардың орындалуы қажет екенін айтады:

1. Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту ісін ерте бастан қолға алу. Мысалы, біз тіл үйрету үшін баланың туған сәтінен бастап сөйлесе бастаймыз немесе музыканттар жанұясында үнемі музыка естіп өскен баланың сол өнерге қабілеті өте ерте ашылады. Осыны басқа қабілеттер дамытуға неге пайдаланбасқа деген ой туындайды.

2. Баланың жүйелі, тұрақты ұйымдастырылған шығармашылық әрекеттер жағдайында болуы. Ерекше ойды талап ететін, әлеуметтік қарым-қатынастар шығармашылық қабілеттерді дамытуға тиімді әсер етеді.

3. Шығармашылық жұмыстар баланың ойлау мүмкіндігінің ең жоғарғы деңгейіне жетуі керек. Күн асқан сайын ол деңгей биіктей беретіндей болуы қажет. Осындай тынымсыз ой қызметі ғана бала дамуында үлкен нәтиже береді.

4. Ең негізгі шарт – балаға әрекеттің әр түрімен айналысуға, таңдауына деген еркіндіктің болуы. Баланың жұмыспен айналысуға деген қызығушылығы, қанша уақыт айналысам десе де өз еркі болу керек. Мұндай қызығушылық, қажеттілік, табысқа жетудің бірден-бір кепілі болып табылады.

5. Еркіндік – ойға не келсе соны істеу емес. Бала елеусіз болса да, өз күшімен, өз ойымен қиындықты жеңе отырып, жағдаяттан шығып, «жаңалық» ашуға жағдай жасау керек. Ендеше, шығармашыл жеке тұлғаны дайындау үшін кез-келген жағдаяттан қисынын тауып шыға алатын, логикалық ойлау қабілетін шыңдауға бағытталған жұмыс жүргізуіміз қажет. Мұндай жұмыс үрдісі жеке тұлғаны талдау, ойлау, есептеу, сараптау және қиял әлеміне жетелейді. Әрине, бұл жұмыс түрлері баланы жалықтырмайтын, мазмұны да, түрлері мен формалары да ерекше болу керек. Қызықты ойын есептері, логикалық тапсырмалар, көңілді жаттығулар оқушылардың ойлау қабілетін дамытып, ойын тұжырымдауға дағдыландырады, қиялын ұштайды, ұшқырлыққа баулиды. Оқушы жеке басының қабілетіне сәйкес алған білімін

өздігінен жұмыс істеу арқылы дамытады, бойына қажетті құзіреттілігін қалыптастырады. Оқушы тапсырмаларды шешудің тиімді жолдарын ізденеді, өзінің біліміне сүйенеді, зерттейді. Осы принциптер арқылы оқушының бойында «жаңалық ашуға» ұмтылушылық пайда болады, білімге қызығушылығы артады. Өзі ізденіп, «қазып» жеткен жетістігі баланың санасына оң әсер етеді, мақтаныш сезімі пайда болады, оның өзіне сенімі артады. Оқушымен жүргізілетін жұмыс та, оның сенімін жоғалтып алмайтындай, талапқа сай ұйымдастырылуы керек.

Мұндай сабақтардың білімділік сапасын, оқушылардың білім, білік, дағдыларын қалыптастыруда тиімділігі өте зор. Аталған курс оқушыларды сауаттылыққа үйретіп, олардың логикалық және танымдық, шығармашылық қабілетін арттырады, кез-келген жағдаяттан қисынын тауып шығуға баулиды.

«Математика және логика» авторлық бағдарламасының мақсаты:

Ашық қоғамда өздігінен білім алып, дами алатын, алған білім, білік дағдыларын іс жүзінде қолдана алатын елжанды жеке тұлғаны қалыптастыру.

«Математика және логика» авторлық бағдарламасының міндеттері:

- математикалық сауаттылық қалыптасады, өз ойын, көзқарасын түсіндіруге, дәлелдеуге үйренеді;
- қисынды ойлау қабілеттерін қызықты құрылған өрнектер, сөзжұмбақ, шытырман, сиқырлы шаршылар арқылы дамытады;
- ұшқырлыққа, уақыт үнемдеуге, шапшаңдыққа жаттығады;
- республикалық, халықаралық олимпиадаларда, зияткерлік білім сайыстарында жоғары нәтижені көрсетеді;
- өз ісіне сенімді, «неге?» деген сұрақты қоя білетін және нық жауап бере алатын білімді, зерделі, болашақ дарын иесі қалыптасады.

Дайындық деңгейіне қойылатын талаптар:

- таңдаған бағытта оқытудың дұрыс мотивациясын құру;
- оқушының танымдық, шығармашылық қабілетін дамыту және қадағалау, ақпараттық мәдениетін көтеру;

- оқытудың өз мерзімінде орындалуын ерекше назарда ұстау және оқытудың әр түрлі тәсілдерін қолдану;
- оқушылардың бойында белгілі бір тақырыптар бойынша өз бетінше жұмыс жасау дағдысын қалыптастыру;
- оқушылардың еркін іс-әрекеттерін қадағалап, жат қылықтардан аулақ болуға тәрбиелеу;
- істелген шаралар туралы ақпараттар дайындау;
- оқушының ата-анасымен, психологпен тығыз байланыста болуы.

Жұмыс істеу формасы:

- тілдесу, есеп шығару жолдарын қарастыр;
- қызықты есептер, ребустар құрастыру, жеке оқушымен жұмыс;
- зерттеу, жобалау әдістері;
- есеп шығарып жарыстыру;
- проблемалық оқыту технологиясы;
- кітапханаларға бару, интернетпен жұмыс жасау.

Математикалық логикаға негізделген есептер мынандай нәтижелерге қол жеткізеді.

1. Өз ойын, көзқарасын түсіндіруге, дәлелдеуге үйренеді;
2. Қисынды ойлау қабілеттерін қызықты құрылған өрнектер, сөзжұмбақ, шытырман, сиқырлы шаршылар арқылы дамытады;
3. Ұшқырлыққа, уақыт үнемдеуге, шапшандыққа жаттығады;
4. Республикалық, халықаралық олимпиадаларда, зияткерлік білім сайыстарында жоғары нәтижені көрсетеді;
5. Өз ісіне сенімді, «Неге?» деген сұрақты қоя білетін және нық жауап бере алатын білімді, зерделі, болашақ дарын иесі қалыптасады.

Математика және логика

3 «А» 3 «Ә» 3 «Б» сыныптары

Қ/с	Сабақтың тақырыбы	Сағаты	Мерзімі
1	Балалардың даму деңгейін анықтау	1	3.09
2	Ми гимнастикасы. Сандарды цифрмен жаз.	1	10.09
3	Көзге арналған жаттығулар. Кім жүйрік	1	17.09
4	Зейінді топтауды дамыту	1	24.09
5	Назар аударуды дамыту	1	1.10
6	Назар аударуды жетілдіру. Өрнек құру.	1	8.10
7	Зейінділікті жаттықтыру. Жакшасыз өрнектер	1	15.10
8	Зейінділікті жаттықтыру	1	22.10
9	Есту арқылы есте сақтауды дамыту. Есептер шығару	1	5.11
10	Есту арқылы есте сақтауды жетілдіру. Салыстыру	1	12.11
11	Есту арқылы есте сақтауды қабілетін жаттықтыру. Салыстыру	1	19.11
12	Көру арқылы есте сақтау қабілетін дамыту. Ойындар	1	26.11
13	Көру арқылы есте сақтау қабілетін жетілдіру. Ауызша есептеу	1	3.12
14	Көру арқылы есте сақтау қабілетін жаттықтыру. Кестемен жұмыс	1	10.12
15	Логикалық ойлауды дамыту.	1	17.12
16	Логикалық ойлауды жетілдіру. Есепті екі тәсілмен шығару	1	24.12
17	Логикалық ойлауды жаттықтыру. Кім тапқыр	1	14.01
18	Логикалық ізденіс тапсырмалары. Өрнек құру	1	21.01
19	Логикалық ізденіс тапсырмалары. Өрнек құру	1	28.01
20	Зандылықты іздеуге үйрету	1	4.02
21	Зандылықты іздеуге жаттықтыру. Теңдеу шешу	1	11.02
22	Зандылықты іздеуге жаттықтыру. Геометриялық денелер	1	18.02

23	Қиялды жетілдіру	1	25.02
24	Ойша көз алдына елестету	1	4.03
25	Елестетуді жетілдіру	1	11.03
26	Кеңістікте қиялды дамыту	1	18.03
27	Кеңістікте қиялды жетілдіру	1	01.04
28	Кеңістікте заттардың орналасуын анықтау	1	8.04
29	Кеңістікте заттардың орналасуын жетілдіру	1	15.04
30	Қайталау	1	22.04
31	Білімділер сайысы	1	29.04
32	Білімділер сайысы	2	6.05,13.05
33	Тест тапсырмаларын орындау	1	20.05

Математика және логика

4-сыныптар

К/с	Сабақтың тақырыбы	сағаты	4 « А»	4 « Ә»	4 «Б»
1	Бірдей суреттерді толықтыру	2	2.09 9.09	2.09 9.09	5.09 12.09
2	«Өз көзіңе сенбе» ойыны	2	16.09 23.09	16.09 23.09	19.09 26.09
3	Сурет бойынша есеп құрастыру	2	30.09 7.10	30.09 7.10	3.10 10.10
4	Анаграмманы оқып, жазу	1	14.10	14.10	17.10
5	Математикалық жұмбақ ойыны	2	21.10 4.11	21.10 4.11	24.10 7.11
6	Сөзжұмбақты шешу	2	11.11 18.11	11.11 18.11	14.11 21.11
7	Ойлан ,тап	2	25.11 2.12	25.11 2.12	5.12 12.12
8	Ребус шешу	1	9.12	9.12	19.12
9	Тапсырманы пайымдау	2	16.12 23.12	16.12 23.12	26.12 9.01
10	Қиял мен қисынды жаттықтыру	1	13.01	13.01	16.01
11	Логикалық тапсырмалар	2	20.01 27.01	20.01 27.01	23.01 30.01
12	Викторина	2	3.02 10.02	3.02 10.02	6.02 13.02
13	Жадында сақтауды жаттықтыру	2	17.02 24.02	17.02 24.02	20.02 27.02
14	Математикалық жұмбақ шешу	1	3.03	3.03	6.03
15	Схема бойынша есеп шығару	1	10.03	10.03	13.03
16	«Жасырынған сөздер ойыны»	1	17.03	17.03	3.04
17	«Қосу таңбасын қой» ойыны	1	7.04	7.04	10.04
18	Фигуралардан сурет құрастыр	2	14.04 21.04	14.04 21.04	17.04 24.04
19	Білімділер сайысы	2	28.04 5.05	28.04 5.05	1.05 8.05
20	Қайталау тест алу	2	12.05 19.05	12.05 19.05	15.05

1-сабақ

Балалардың даму деңгейін анықтау

Сабақтың барысы.

Ми гимнастикасы.

«Басты шайқау». Ойлау қабілетін жақсартады.

Терең демал, иығыңды бос ұста, басыңды алға таста. Денедегі ауырлық түскенше басыңды ақырын әрі-бері айналдыр. Иегінді бір сызықтың бойымен кеуде тұсына әкел. Осылай 30 секунд жаттығу жаса.

«Жалқау сегіздіктер». Ми құрылымының белсенді жұмыс істеуіне, есте сақтау қабілетінің дамуына көмектеседі.

Ауада сегіз санын сал, әр қолыңмен үш рет қайтала.

Ширату.

Бір бағытқа қарап тұрған ағайын - (көз).

Балдан тәтті - (бала).

Қалпағы бар, басы жоқ - (саңырауқұлақ).

Күндіз бар, түнде жоқ - (күн).

Бір шатырдың астында төрт батыр - (үстел).

Тапсырма №1. Доптардың бөліктерін 1-көк, 2-кызыл, 3-жасыл, 4-сары түсті қарындашпен боя. Доптар бірдей болатындай етіп қалған бөліктерін де боя.

Тапсырманы оқып, сынып оқушыларымен талдап болған соң орындалады.

Жауабы: доптардың түстері бірдей.

Тапсырма №2. Екі қолтырауын ұшып жарысты. Біреуі кызыл, екіншісі көк. Қайсысы мәреге бұрын жетеді?

Оқушының дәлелдеме жауабы төмендегідей болуы мүмкін.

Қолтырауындардың түстері көк, кызыл болмайды және ұшпайды. Олардың түсі жасыл болады. Суда жүзеді де, құрлықта жер бауырлап жорғалайды. Қолтырауындар құрлықта да, суда да өмір сүре алатын қосмекенді және жорғалаушылар класына жататын жануар.

Жауабы: Қолтырауынның түсі жасыл және ол ұшпайды.

Тапсырма №3. Жауапты сұрақтан ізде.

Қолына раушангүл ұстаған қыздың атын білесің бе?

Қоянбаев Әсет орманда қандай аңды көрді?

Ертеде талды қорғаны болған қала қазір қалай аталады?

Жауабы: **Раушанның** қолында раушангүл бар.

Қоянбаев Әсет орманда **қоянды** көрді. Ертеде **Талдықорғанда** талды қорған болған.

Тапсырма №4. Ойды дұрыстап аяқтап жаз. Барлық балық суда жүзе алады. Алабұға - балық.

Яғни, **алабұға суда жүзеді.**

Жеміс ағаштары көктемде гүлдейді. Шабдалы - жеміс.

Яғни, шабдалы көктемде гүлдейді.

Жауабы: Алабұға суда жүзеді. Шабдалы көктемде гүлдейді.

Тапсырма №5. Қуыршақтарды боя.

Ажар мен Инештің көйлектері бірдей, Назым мен Балымның бантиктері бірдей, ал Инеш пен Балымның аяқ киімдері бір түсті болсын. Қуыршақтардың атын жаз.

Тапсырманы алдын ала оқушылармен талдап болған соң, суреттерді өздігінше бояу ұсынылады. Жауабы: Ажар, Инеш, Назым, Балым.

Назар аударуды дамыту

Сабақтың барысы:

Ми гимнастикасы.

Ширату.

Мемлекеттің бас қаласы - (Астана) Көбейткіштердің мәні - (көбейтінді)

Сәрсенбіден кейін үшінші күн-(сенбі) Заттың кимылын білдіретін сөз табы - (етістік) 1 килограмм мен 20 грамның қайсысы ауыр? - (1 кг) Жаңбыр жауғанда қарға қандай ағашқа қонады? - (дымқыл ағашқа)

6 мысық пен 3 тауықтың аяғы нешеу? (отыз аяқ)

Тапсырма №1. Ортақ белгісін тап. Оны жаз.

Жауабы: Қарағай мен шырша - ағаш

Дәптер мен кітап - оқу құралы

Етік пен бәтеңке - аяқ киім

Үйрек пен қаз - құс

Қар мен жаңбыр - жауын-жашын

Тапсырма №2. Суретті мұқият қара. Олардың ұқсастығы мен айырмашылығын айт. Ұқсас қайықтарды боя. Жауабы: екінші және бесінші қайықтар ұқсас.

Тапсырма №3. Суретті мұқият қара. Қоянға сәбізге баратын жолды көрсет.

Жауабы: үшінші сызық қоянның сәбізге баратын жол.

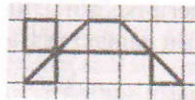
Тапсырма №4. Доптардың айырмашылығы неде? Доптар бір-біріне ұқсас болатындай етіп өрнектер сал.

Жауабы: Оқушылар доптардың айырмашылығын анықтап алғаннан кейін тапсырманы орындайды. Доптар ұқсас болатындай етіп өрнектер салып бояйды.

Тапсырма №5. Мұғалімнің айтуы бойынша балалар графикалық диктант жазады.

Графикалық диктант

Бастапқы нүктеден бастап 1 тор солға, 1 тор жоғары, 1 тор оңға, 2 тор төмен, 1 тор солға, 2 тор оңға қиялап жоғары, 1 тор оңға, 2 тор оңға қиялап төмен, 1 тор солға, 1 тор жоғары, 3 тор солға. Жауабы: тасбақа.

Логикалық өрнектер

1. Теңдік дұрыс болу үшін көп нүктенің орнына тиісті амал таңбаларын

/+; -; / кою керек.

1) $1...1...1...1...1 = 21$	$2...2...2...2...2...2...2...2 = 36$
2) $1...1...1...1...1 = 23$	$2...2...2...2...2...2...2...2 = 10$
3) $2...2...2 = 24$	$2...2...2...2...2...2...2...2 = 14$
4) $2...2...2 = 20$	$2...2...2...2...2...2...2...2 = 18$
5) $2...2...2...2 = 26$	$2...2...2...2...2...2...2...2 = 22$
6) $2...2...2...2 = 22$	$2...2...2...2...2...2...2...2 = 26$
7) $2...2...2...2 = 18$	$2...2...2...2...2...2...2...2 = 38$
8) $2...2...2...2...2 = 28$	$2...2...2...2...2...2...2...2 = 12$
9) $2...2...2...2...2 = 24$	$2...2...2...2...2...2...2...2 = 16$
10) $2...2...2...2...2 = 20$	$2...2...2...2...2...2...2...2 = 20$
11) $2...2...2...2...2 = 16$	$2...2...2...2...2...2...2...2 = 24$

2. Теңдік дұрыс болу үшін көп нүктенің орнына тиісті амал таңбаларын /+; -; / кою керек.

1) $3...3...3...3...3...3...3...3 = 72$	$3...3...3...3...3...3...3...3 = 85$
2) $3...3...3...3...3...3...3...3 = 79$	$3...3...3...3...3...3...3...3 = 83$
3) $3...3...3...3...3...3...3...3 = 77$	$3...3...3...3...3...3...3...3 = 93$
4) $3...3...3...3...3...3...3...3 = 87$	$3...3...3...3...3...3...3...3 = 75$
13) $3...3...3...3...3 = 14$	16) $3...3...3...3...3 = 5$
14) $3...3...3...3...3 = 8$	$3...3...3...3...3...3...3...3 = 87$
15) $3...3...3...3...3 = 102$	$3...3...3...3...3...3...3...3 = 81$
16) $3...3...3...3...3 = 96$	$3...3...3...3...3...3...3...3 = 75$
17) $3...3...3...3...3 = 33$	$3...3...3...3...3...3...3...3 = 82$
13) $3...3...3...3...3 = 1$	$3...3...3...3...3...3...3...3 = 80$
14) $3...3...3...3...3 = 6$	$3...3...3...3...3...3...3...3 = 7$
15) $3...3...3...3...3 = 17$	$3...3...3...3...3...3...3...3 = 22$
16) $3...3...3...3...3 = 5$	$3...3...3...3...3...3...3...3 = 44$

3. Теңдік дұрыс болу үшін көп нүктенің орнына тиісті амал таңбаларын /+; -; .; .; / кою керек.

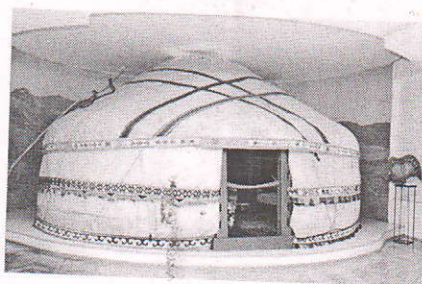
8) $4...4...4...4...4...4...4...4 = 88$	$4...4...4...4...4...4...4...4 = 47$
9) $4...4...4...4...4...4...4...4 = 84$	$4...4...4...4...4...4...4...4 = 44$
10) $4...4...4...4...4...4...4...4 = 92$	$4...4...4...4...4...4...4...4 = 77$
11) $4...4...4...4...4...4...4...4 = 60$	$4...4...4...4...4...4...4...4 = 69$

4. Теңдік дұрыс болу үшін көп нүктенің орнына тиісті амал таңбаларын /+; -; .; .; / кою керек.

1) $6...6...6...6...6...6...6...6 = 78$	$6...6...6...6...6...6...6...6 = 79$
2) $6...6...6...6...6...6...6...6 = 77$	$6...6...6...6...6...6...6...6 = 83$
3) $6...6...6...6...6...6...6...6 = 65$	$6...6...6...6...6...6...6...6 = 61$

Жұмбақ есептер

1. Ертеректе бір дәулетті адамның үйіне ұрылар түсіпті. Үй иесі жалғыз екен. Ұрылардың үйін қоршап алғанын жабықтан байқаған үй иесі олардың қанша адам екенін де шамалап үлгереді. Ол шараға қымыз құйып алып, сапырып былай дейді: Сапырып-сапырып Сапырбайға бер, құйып-құйып Құймабайға бер, төрдегі төртеуге бер, есіктегі екеуге бер, аттыдағы алтауға қалдыр, түйедегі жетеуді де ұмытпа, өзің іш, өзіме бер! Бұны естіген ұрылар үйдегілердің саны өздерінен үш еседен артық екенін біліп, кетіп қалыпты. Үйде қанша адам болып еді? Ұрылар қанша адамды санады? Ұрылардың саны қанша болған?

Жауабы:.....
Дәлелде:.....

2. Ертегідегі Алдардың Шығайбайды алдап, оның аты мен қызын алып кеткен күн дүйсенбі болған екен. Бір жылда ең көп дүйсенбі неше рет болуы мүмкін?

Жауабы:.....
Дәлелде:.....

3. Астанадағы 66-мектеп-лицейдің 3-сынып оқушылары қаладағы Оқушылар Сарайына жаңа жылдық ертеңгілікке барды. Олардың алдарынан мерекені ұйымдастырушы шығып: «Сәлеметсіздер ме, 66 мектеп-лицейден 100 оқушы келдіңіздер ме?» деп сұрады. Сонда бір топ қыз: «біз жүз емеспіз, бізге өзіміздей және біздің жартымыздай, тағы жартымыздың жартысындай және ұстазымыз қосылса, сонда жүз боламыз»-деді. Сонда 66 мектеп-лицейден қанша оқушы жаңа жылдық ертеңгілікке барған?

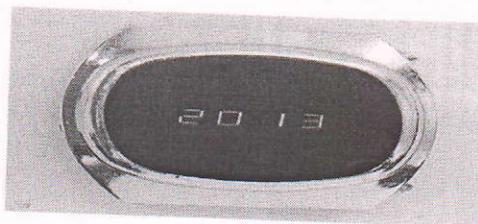
Жауабы:.....
Дәлелде:.....

4. Егер де екі қатар тұрған жұп сандардың айырмасын 5-ке көбейтсек, нәтижесі неге тең болады?

Жауабы: А) 5   Б) 10   В) басқа жауап

- Дәлелдеме: .....
5. 1-ден 20-ға дейінгі сандар бірінен соң бірі жазылған. Сонда
1234567891011121314151617181920 тең үлкен саны шықты. Ондағы
29 цифрды өшіріп тастағанда, мүмкін болатын ең үлкен сан қалды.
Ол сан:
Жауабы: А) 9   Б) 99   В) 999
- Дәлелдеме: .....
6. Егер барлық бір таңбалы сандардың қосындысын бір таңбалы
сандардың көбейтіндісі түрінде жазсақ, онда көбейткіштердің ең
үлкені неге тең болады?
Жауабы: А)   3   Б)   5   В) 9
- Дәлелдеме: .....
7. Үш дос А, Б және С жарысқа қатысты. Егер де Б екінші емес, С
екінші, ал А соңғы орын емес екені белгілі болса, А нешінші орын
алған?
Жауабы: А)   бірінші   Б)   екінші   В)   үшінші
- Дәлелдеме: .....
8. $642:3=1*$ бөлу мысалындағы * орнында тұрған цифрлардың кішісі
неге тең?
Жауабы: А)   4   Б   2   В)   1
- Дәлелдеме: .....
9. 1-ден 29-ға дейінгі сандардың нешеуін, кіші көбейткіші 3 болатын,
екі әртүрлі санның көбейтіндісі түрінде жазуға болады?
Жауабы: .....
- Дәлелдеме: .....
10. Төмендегі екі қатардағы сандардың қосындысы бірдей болатындай,
екінші қатардағы * орнына қандай сан қою керек?
23 133 24 132 161 62 89
123 33 124 32 61 172 *
Жауабы: А) 99   Б) 89   В) 79
- Дәлелдеме: .....
11. Электрондық сағат 20:14 көрсетіп тұр. Осы түнде бұл сағат осы
цифрлармен, бірақ басқа ретпен жазылған, уақытты неше рет
көрсетеді?

35. Бірінші гүл шоғында 28 раушан гүлі бар, ол екінші гүл шоғындағы раушан гүлінен 9-ға көп және үшінші гүл шоғындағы раушан гүлінен 7-ге кем. Үш гүл шоғында барлығы қанша раушан гүлі бар?
 Жауабы А) 78 В) 58 С) 82 Д) 64
 Дәлелде:.....

36. Екі цистернада x тонна мұнай бар. Егер екінші цистернада 60 тонна мұнай болса, бірінші цистернада қанша мұнай бар?
 Жауабы А) $60:x$ В) $x:60$ С) $60x$ Д) $x-60$
 Дәлелде:.....

Қисынды ойлауға үйрететін қызықты тапсырмалар

1. Алдиярға анасы пісірген самсаларының төрттен бір бөлігін және тағы да бір самсаны қосып берді. Сонда Алдиярда барлығы 5 самса болды. Анасы барлығы қанша самса пісірген екен?

Жауабы:.....
 Дәлелде:.....

2. Үш санның көбейтіндісі 1000-ға тең. Бірінші көбейткіш ең кіші үш таңбалы санға тең, ал екінші көбейткіш бірінші көбейткіштен 50 есе кем. Бірінші көбейткіш қаншаға тең?

3. Жауабы:.....
 Дәлелде:.....

4. Автотұрақта бірнеше машина болды. 35 жаңа машина әкелінгеннен кейін, 12 машинаны тізімнен шығарды, сонда авто тұрақта 93 машина болды. Автотұрақта қанша машина болған?

Жауабы: А) 45 В) 70 С) 60 Д) 56
 Дәлелде:.....

5. Сарайдың әр қабырғасын 3 есе кеңейтсек, ауданы қалай өзгереді?

Жауабы:.....
 Дәлелде:.....

5. Олжас, Елнұр, Азамат ағайындылар. Олар әр сыныпта оқиды. Азамат

Олжастан кіші, ал Елнұр Азаматтан кіші емес. Бұл үйдің үлкені, ортаншысы, кішісі кім?

Жауабы:.....
Дәлелде:.....

6. Ануарбек үйіне қандай жылдамдықпен баруы мүмкін?

Жауабы: А) 20 мин/с   ә) 1 км/сағ   б) 20 м/мин   ә) 4000 м/сағ

7. Екі чемоданның массасы 20 кг. Олардың бірінің массасы екіншісінің массасынан 3 есе кіші. Үлкен чемоданның массасын табындар?

Жауабы   А) 15   В) 9   С) 12   Д) 18

Дәлелде:.....
8. Абай, Мақсат және Жеңіс тәттіқұмарлар сайысына қатысты. Абай екінші орын алған жоқ, ал Мақсат бірінші орын да, екінші орын да алған жоқ. Абай нешінші орын алды? Мақсат ше? Жеңіс ше?

Жауабы: .....
Дәлелде:.....

9. Жанұяда төрт бала бар. Олардың жастары 5, 8, 13, 15. Аттары Гүлнұр, Арнұр, Айнұр, Таңнұр. Бір қыз бала балабақшаға барса, әрқайсысы нешеде болғаны? Гүлнұр Арнұрдан үлкен, Гүлнұр мен Айнұрдың жасы үшке бөлінеді.

Жауабы: .....
Дәлелде:.....

10. Бала үйінен шығып тура 200 м жүріп өтті. Содан кейін солға бұрылып 25 м және солға бұрылып 200 м жүріп өтті. Ол үйінен қанша қашықтықта болды?

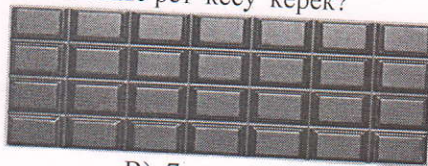
Жауабы: .....
Дәлелде:.....

11. 4 натурал санның көбейтіндісі 72-ге тең. Олардың қосындысы 15 және олардың ешқайсысы 2-ге тең емес. Олардың ең үлкені нешеге тең?

А) 6   В) 8   С) 9

Дәлелде:.....
12. Әр цифры алдындағы цифрдан 1-ге артық болатын барлық үш таңбалы сандарды жазып шығу керек.

Жауабы: .....
13. Әрқа йсысы 28 кесектен тұратын, 5 бірдей шоколадты 7 балаға тең қылып бөлу үшін ең азы неше рет кесу керек?

А) 6

В) 7

С) 8